

وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

برنامه آموزشی و ضوابط دوره تکمیلی تخصصی آندرولوژی

به نام خداوند بخشنده مهربان

بخش اول

برنامه آموزشی دوره
تکمیلی تخصصی آندرولوژی

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۳	اسامی تدوین کنندگان برنامه
۵	مقدمه - عنوان - تعریف و طول دوره
۶	تاریخچه و سیر تکاملی دوره در ایران و جهان
۷	دلایل نیاز به این دوره - حدود نیاز به نیروی دوره دیده در این حیطة تا ۱۰ سال آینده
۷	فلسفه - رسالت - دور نما
۸	پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان این دوره
۸	نقش ها و وظایف حرفه ای دانش آموختگان در جامعه
۱۰	توانمندیها و مهارت های پروسیجرال مورد انتظار
۱۱	اسامی رشته ها یا دوره هایی که با این دوره تداخل عملی دارند
۱۲	راهبردها و روش های آموزشی
۱۳	ساختار کلی دوره
۱۴	عناوین مباحثی که دستیاران در بخش های چرخشی به آن می پردازند به تفکیک هر بخش
۱۴	عناوین دروس
۱۵	انتظارات اخلاق حرفه ای از دستیاران
۱۹	منابع درسی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است
۲۰	شرح وظایف دستیاران
۲۰	ارزیابی دستیاران
۲۰	حداقل های مورد نیاز در برنامه
۲۲	ارزشیابی برنامه
۲۴	منابع مورد استفاده برای تهیه این سند

اسامی اعضای کمیته تدوین برنامه:

نام و نام خانوادگی	رتبه دانشگاهی	دانشگاه علوم پزشکی
* آقای دکتر سید محمد کاظمینی	استاد	تهران
* آقای دکتر سراج الدین وحیدی	دانشیار	یزد
* آقای دکتر محمدرضا معین	دانشیار	یزد
* آقای دکتر محمد علی صدیقی گیلانی	دانشیار	تهران
* آقای دکتر محمد رضا نیکوبخت	استاد	تهران
* آقای دکتر سید جلیل حسینی	دانشیار	شهید بهشتی

*دکتر مهرداد حق ازلی - معاون واحد تدوین و برنامه ریزی آموزشی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی
*دکتر مریم السادات مصطفوی - کارشناس کمیته‌های راه‌اندازی و گسترش دوره های تکمیلی تخصصی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی
*نوشین آگاهی - کارشناس برنامه های آموزشی دوره های تکمیلی تخصصی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

اسامی همکاران کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی:

دکتر باقر لاریجانی معاون آموزشی و دبیر شورا ، دکتر سید حسن امامی رضوی قائم مقام دبیر شورا ، نمایندگان منتخب دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی : دکتر مهرداد حق ازلی (معاون واحد تدوین و برنامه ریزی آموزشی) ، دکتر سیدعلی صفوی نائینی معاون حوزه ارزشیابی و اعتباربخشی ، دکتر علیرضا استقامتی ، دکتر حبیب اله پیروی ، دکتر علی حائری ، دکتر ولی اله حسینی ، دکتر لادن حقیقی ، دکتر علی حمیدی مدنی ، دکتر محمود رضا آل بویه ، دکتر پیمان محمدی تربتی ، دکتر عبدالجلیل کلانتر هرمزی ، دکتر الهه ملکان راد ، دکتر زهرا فردی آذر ، دکتر نرگس بیرقی ، نماینده معاونت بهداشت : دکتر ناصر کلانتری ، نماینده سازمان نظام پزشکی : دکتر داوود امی ، دبیران هیئت متحنه : دکتر اشرف آل یاسین (زنان و زایمان) دکتر احمد علی نوربالا (روانپزشکی) دکتر محمد علی محقق (جراحی عمومی) دکتر محمد رضا شکیبی (داخلی) دکتر علی اکبر سیاری (کودکان) دکتر سید سجاد رضوی (بیهوشی) و ریحانه بنزادگان کارشناس کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی ، نوشین آگاهی کارشناس برنامه های آموزشی دوره های تکمیلی تخصصی و دکتر مریم السادات مصطفوی کارشناس برنامه های آموزشی رشته های تخصصی

اسامی همکاران کمیسیون دائمی معین شورای آموزش پزشکی و تخصصی:

دکتر باقر لاریجانی معاون آموزشی و دبیر شورا ، دکتر سید حسن امامی رضوی قائم مقام دبیر شورا ، دکتر آبتین حیدر زاده مدیر کمیته فنی آزمونها و امور دستیاری دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ، دکتر حبیب الله پیروی عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و نماینده منتخب وزیر ، دکتر سیدعلی صفوی نائینی معاون حوزه ارزشیابی و اعتباربخشی ، دکتر مهرداد حق ازلی معاون واحد تدوین و برنامه ریزی آموزشی ، دکتر احمد خالق نژادطبری دبیر شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی کشور ، دکتر امیر حسین امامی رئیس دانشکده پزشکی تهران ، خانم دکتر جرجانی رئیس دانشکده پزشکی شهید بهشتی ، دکتر مسعود ناصری پور رئیس دانشکده پزشکی ایران ، دکتر محمد باقر خسروی رئیس دانشکده پزشکی شیراز ، دکتر محمد رضا صبری رئیس دانشکده پزشکی اصفهان و نماینده منتخب وزیر ، دکتر سید مهدی کلانتر رئیس دانشکده پزشکی یزد ، دکتر آریا سلیمانی رییس دانشکده پزشکی مازندران ، دکتر بهرام نیکخو رئیس دانشکده پزشکی کردستان ، دکتر سید کاظم شکوری رئیس دانشکده پزشکی تبریز ، دکتر جلال خیر خواه رئیس دانشکده پزشکی گیلان ، دکتر مردانی رئیس دانشکده پزشکی شهرکرد ، دکتر سید جلال هاشمی رئیس دانشکده پزشکی اهواز ، دکتر علیرضا خوبی رئیس دانشکده پزشکی مشهد ، دکتر محمد علی امیر زرگر رئیس دانشکده پزشکی همدان ، دکتر حسن صلحی رئیس دانشکده پزشکی اراک ، دکتر جان محمدی رئیس دانشکده پزشکی بابل ، دکتر قاسم میری علی آبادی رئیس دانشکده پزشکی زاهدان ، خانم دکتر طاهره چنگیز دبیر شورای آموزش پزشکی عمومی ، دکتر محمد رضا شکیبی رئیس دانشکده پزشکی کرمان و نماینده منتخب وزیر ، دکتر سید امیر حسین قاضی زاده هاشمی عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و نماینده منتخب وزیر ، دکتر محمد رضا ظفرقندی عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران و نماینده منتخب وزیر ، دکتر سید محمد تقی طباطبایی عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و نماینده منتخب وزیر ، دکتر نیره اسلامی کارشناس کمیسیون دائمی معین دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

اسامی افراد دیگری که در تدوین برنامه مشارکت داشته‌اند:

* آقای دکتر محمد رضا مهاجری تهرانی (متخصص غدد)

* خانم دکتر اشرف آل یاسین (متخصص زنان)

* آقای دکتر احمد علی نوربالا (روانپزشک)

ضرورت دوره تکمیلی تخصصی آندروولوژی در کمیته سیاستگذاری، راه‌اندازی و گسترش رشته‌ها و دوره های تکمیلی تخصصی پزشکی در تاریخ ۹۰/۱۰/۱۴ مطرح و مورد تصویب قرار گرفت.

تدوین برنامه آموزشی دوره تکمیلی تخصصی آندروولوژی در تاریخ ۹۴/۱۰/۲۱ در کمیته تدوین برنامه آموزشی مورد بررسی قرار گرفت.

برنامه آموزشی دوره تکمیلی تخصصی آندروولوژی در تاریخ ۹۵/۳/۱۲ در کمیسیون تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی مورد بررسی و تصویب قرار گرفت.

برنامه آموزشی دوره تکمیلی تخصصی آندروولوژی در تاریخ ۹۵/۵/۱۴ در کمیسیون دائمی معین مورد بررسی و تصویب قرار گرفت و به نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی در تاریخ ۹۵/۱۱/۱۰ جهت تنفیذ ارایه گردید.

مقدمه:

آندرولوژی یکی از زیر شاخه های رشته تخصصی جراحی کلیه و مجاری ادراری تناسلی است که به مسائل مربوط به باروری، سلامت جنسی آقایان می پردازد. فرد آموزش دیده در این رشته علاوه بر آشنایی با فیزیولوژی دستگاه تولید مثل آقایان و سلامت جنسی آنها با اختلالات مختلف در این دو قسمت آشنا شده و توانایی ارزیابی و درمان آنها را بدست می آورد و در صورت لزوم با همکاران سایر رشته ها مشاوره و یا ارجاع می نماید. باروری و سلامت جنسی آقایان و تأثیر آن بر خانواده و استحکام آن تاکنون کمتر مورد توجه قرار گرفته و با راه اندازی این رشته گامی مؤثر در این زمینه علمی برداشته می شود.

کمیته تدوین برنامه آموزشی
دوره تکمیلی تخصصی آندرولوژی

عنوان دوره به فارسی و انگلیسی:

Andrology

آندرولوژی

تعریف دوره:

دوره آندرولوژی یک دوره تکمیلی تخصصی بالینی است که از رشته تخصصی جراحی کلیه و مجاری ادراری تناسلی منشعب شده است و دانش آموختگان آن در پیشگیری، تشخیص، درمان و مراقبت بیماران مبتلا به ناباروری، حفظ ارتقا و سلامت جنسی آقایان فعالیت دارند و دانش و مهارت های تخصصی خود را در زمینه های آموزشی، پژوهشی و خدمات سلامتی در اختیار جامعه قرار خواهند داد.

متخصصین مجاز ورود به دوره:

متخصصین مرد دارای مدرک دانشنامه تخصصی در رشته جراحی کلیه و مجاری ادراری - تناسلی مجاز ورود به این دوره تکمیلی تخصصی می باشند.

طول دوره آموزش:

طول آموزش در این دوره ۱۲ ماه است.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

در جهان

از حدود ۳۰ سال گذشته آندرولوژی در اروپا و آمریکا شکل گرفته و سپس کانادا، استرالیا و بعضی از کشورهای آسیا نیز این رشته را راه اندازی نموده اند. برنامه آموزش این رشته در کشورهای مختلف کمی تفاوت دارد ولی نقطه مشترک این برنامه آموزشی تاکید بر باروری و ناباروری و ناتوانی جنسی در آقایان است. برای کسب اطلاعات بیشتر می توان به سایت های زیر مراجعه نمود:

- 1- American society of andrology
- 2- American urologic association
- 3- European academy of andrology
- 4- British andrology society
- 5- Asian society of andrology
- 6- International society of andrology

در آسیا نیز کشورهای چین، ژاپن، کره و هند در زمینه فلوشیپ آندرولوژی فعال هستند.

در ایران

در سال ۱۳۷۰ این رشته مصوب شد ولی راه اندازی نگردید و در حال حاضر در ایران فلوشیپ این رشته وجود ندارد. در انجمن ارولوژی ایران شاخه آندرولوژی وجود دارد که فعالیت آن عمدتاً در برگزاری کنفرانسها چه به صورت مشترک با همکاران سایر رشته های مربوطه مثل زنان و زایمان، جنین شناسی و روانپزشکی و چه به صورت اختصاصی برای همکاران ارولوژیست می باشد. انجمن باروری و ناباروری در ایران در سال ۱۳۷۷ با همت همکاران اورولوژیست، زنان و زایمان و جنین شناسی تاسیس و مشغول فعالیت می باشد و همکاران ارولوژی، زنان و زایمان و جنین شناسی در آن عضویت دارند. رشته دکتری (PhD)، بیولوژی تولیدمثل در سال ۸۷ در ایران مصوب و با همکاری سه رشته جنین شناسی، زنان و زایمان و اورولوژی دانشجویان در حال آموزش می باشند. دکتری رشته بهداشت باروری نیز در ایران مصوب است که بیشتر بر روی مسائل مربوط به زنان و تنظیم خانواده فعالیت می کند. همکاران روانپزشک دوره تکمیلی **psychosexual medicine** را پیشنهاد نموده اند که از جنبه روانی به مشکلات جنسی بیماران می پردازد و مسائل جنسی را در بیماران روانی بررسی می کند. همکاران اورولوژیست مجدداً در سال ۹۰ تاسیس فلوشیپ آندرولوژی را درخواست نمودند که متمرکز بر روی مسائل ناباروری و جنسی آقایان است تا بتوانند نحوه درمان و جراحیهای این رشته را به شکل متمرکز آموزش دهند.

دلایل نیاز به این دوره:

بیماری ناباروری و ناتوانی جنسی از بیماریهای شایع در کشور و جهان می باشد. آمار جهانی نشان می دهد ۱۵٪ زوجها مبتلا به ناباروری بوده که در ۵۰٪ موارد علت آن مردانه است. در مورد ناتوانی جنسی آمار دقیقی در دست نیست ولی در یک بررسی در آمریکا به حدود ۵۰٪ در مردان ۵۰ ساله اشاره شده که مبتلا به **erectile dysfunction** می باشند که فقط بخشی از اختلالات جنسی است. این شیوع بالای بیماریهای فوق نیاز به تربیت همکاران متخصصی دارد که در این زمینه ها به صورت متمرکز آموزش دیده و فعالیت نمایند. در حال حاضر حدود ۶۳ مرکز ناباروری وجود دارد که نیازمند به همکاری متخصصان آموزش دیده در زمینه آندروالوژی را دارند. بیماران مبتلا به ناتوانی جنسی به درمانگاههای اورولوژی و سایر تخصصهای پزشکی مراجعه می نمایند و دچار یک نوع سردرگمی می باشند، آموزش متخصصان اورولوژی که در این زمینه با استاندارد بالاتری خدمات ارائه دهند به این بیماران کمک می نماید. انتظار می رود با گسترش منطقی و مطابق با نیاز کشور به این افراد در دانشگاهها خدمات مناسبتری به بیماران ارائه گردد، بعلاوه آموزش دستیاران دوره جراحی کلیه و مجاری ادراری با کیفیت مطلوبتری به دلیل حضور اعضای هیئت علمی آموزش دیده صورت پذیرد. مشارکت فارغ التحصیلان این دوره با بخشهای بهداشتی کشور سبب آموزش افراد جامعه و نتیجتاً کاهش ابتلا به این بیماریها خواهد شد که در مجموع می تواند شاخصهای بهداشت در خانواده و جامعه را بالا ببرد. لازم به یادآوریست که به دلیل حجم مطالب گنجانیدن محتویات این دوره فلوشیپ در دوره تخصصی مقدور نبوده و دستیاران دوره تخصصی اورولوژی اشراف کامل به این موضوعات را ندارند.

حدود نیاز به تربیت متخصصی در این دوره در ده سال آینده:

در حال حاضر در اغلب مراکز استانهای کشور و بعضی از شهرهای بزرگ استانها کلینیکهای ناباروری وجود دارند. در بعضی از مراکز استانها بیش از یک کلینیک مشغول فعالیت می باشد و تقاضا برای تاسیس مراکز بیشتر وجود دارد. چهارده دانشگاه در یازده استان کشور در حال تربیت دستیار اورولوژی می باشند. اگر هر دانشگاهی نیاز به دو نفر آندروالوژیست و هر مرکز ناباروری نیاز به یک نفر آندروالوژیست داشته باشد حدود ۸۰ نفر آندروالوژیست در کشور مورد نیاز است.

Philosophy (Beliefs & Values)

فلسفه (ارزش ها و باورها):

در تدوین این برنامه ، بر ارزش های زیر تاکید می شود:

- ۱ - حفظ کرامت انسانی
- ۲ - رعایت مسائل اخلاق پزشکی
- ۳ - حفظ منافع بیمار و رضایت آنها
- ۴ - همکاری با سایر گروهها و متخصصین برای ارائه بهترین روش درمان
- ۵ - مشارکت زوجین در تصمیم گیری های درمان
- ۶ - حفظ منافع بیمار بر اساس انجام فعالیت های درمانی پژوهشی
- ۷ - رعایت بی طرفی در حفظ حقوق زوجین

Mission:

رسالت (ماموریت):

رسالت این دوره ، تربیت نیروهای متخصص آگاه به مسائل علمی روز ، توانمند ، مسئولیت پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه در حیطه ناباروری و ناتوانی جنسی آقایان است. ارائه خدمات به نیازمندان تلاش در جهت راه اندازی شبکه های جامع برای پیشگیری آموزش و پژوهش در زمینه ناباروری و ناتوانی جنسی در آقایان از رسالت های این دوره می باشد.

Vision:

دورنما (چشم انداز):

انتظار آن است که در ۱۰ سال آینده در زمینه آموزش در حیطه تکمیلی تخصصی آندروولوژی به بالاترین استانداردهای جهانی دست یابیم. و در منطقه جز کشورهای برتر و مطرح باشیم. همچنین در ارائه خدمات کیفی و تولید علم با بهترین کشورها در جهان رقابت کنیم.

Expected outcomes

پیامد های مورد انتظار از دانش آموختگان:

- انتظار می رود دانش آموختگان این دوره قادر باشند :
- ۱ - رفتار حرفه ای و متناسب با اخلاق پزشکی با بیماران داشته باشند.
  - ۲ - با سایر اعضای تیم درمان همکاری و همراهی لازم جهت حفظ منافع بیماران داشته باشند.
  - ۳ - با توجه به طبیعت این بیماری ها که با زوج و خانواده در ارتباط است بتواند رضایت خاطر زوجین را فراهم آورند.
  - ۴ - با مشاوره های لازم با سایر همکاران مرتبط به رفع معضلات خانواده ها بپردازند.
  - ۵ - آموزش لازم به سایر همکاران، بیماران و همسران آنها ارائه دهند.
  - ۶ - با همکاری بخش های مختلف وزارتخانه، سایر نهادها در پیشگیری از ابتلا به ناباروری و ناتوانی جنسی نقش اساسی ایفا نمایند.

Roles:

نقش های دانش آموختگان در جامعه:

دانش آموختگان این دوره در نقش های زیر در جامعه ایفای نقش می نمایند :

* پیشگیری

* تشخیصی - درمانی - مراقبتی

* آموزشی

* پژوهشی

* مشاوره ای

* مدیریتی

Tasks:

وظایف حرفه ای دانش آموختگان:

وظایف حرفه ای دانش آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

در نقش پیشگیری:

* مشارکت در برنامه ریزی آموزشی عمومی جهت کاهش موارد قابل پیشگیری ناباروری و ناتوانی جنسی آقایان با همکاری مراجع ذیربط نقش پیشگیری بسیار اهمیت دارد و با اقداماتی ساده می توان از مشکلات اساسی در آینده اجتناب نمود. با توجه به اینکه در مورد مسائل مربوط به ناباروری، عقاید مذهبی، فرهنگی و باورها نقش اساسی دارد. لازم است ارتباط با مراجع ذیربط برای تبیین مشکلات بیماران و تلاش در جهت دستیابی به راه حل مناسب برقرار گردد.

در نقش تشخیصی - درمانی - مراقبتی:

* برقراری ارتباط موثر حرفه ای با بیماران ، همراهان بیماران ، اعضای تیم سلامت و مسئولین مددکاری و در صورت نیاز مسئولین نظام سلامت جهت رفع مشکل بیمار .

* تشکیل پرونده پزشکی برای بیماران .

* اخذ شرح حال و انجام معاینات تخصصی و ثبت یافته ها در پرونده .

* درخواست منطقی آزمایشات پاراکلینیکی تشخیصی .

* انجام رویه های تشخیصی (Diagnostic procedures) مجاز مندرج در این برنامه .

* درخواست مشاوره های تخصصی مورد نیاز .

* تشخیص بیماری و ثبت آن در پرونده .

* انتخاب رویکرد مناسب درمانی اعم از درمان های دارویی ، جراحی یا توانبخشی ، curative ، تسکینی یا حمایتی برای بیماران و بکارگیری آن تا حد مجاز مرتبط با رشته برای آنها .

* تجویز منطقی دارو در درمان های دارویی .

* تجویز اقدامات توانبخشی مورد نیاز .

* پیگیری بیماران و در صورت نیاز ارجاع آنها .

* ثبت اطلاعات و تنظیم مدارک پزشکی مرتبط .

در نقش آموزشی:

* آموزش بیماران ، همراهان ، اعضای تیم سلامت ، دانشگاهیان و جامعه در صورت نیاز .

* مشارکت در تدوین متون آموزشی و دستورالعمل ها در حیطه تخصصی مرتبط با نظام سلامت .

در نقش مشاوره ای:

* ارائه مشاوره تخصصی به بیماران ، همراهان ، متخصصین دیگر ، مدیران نظام سلامت و مراجع و سازمان های قانونی .

در نقش پژوهشی:

* همکاری در طرح های پژوهشی نظام سلامت و دانشگاهی .

* نشر یا گزارش نتایج تحقیقات انجام شده به مسئولین نظام سلامت .

* گزارش بیماری ها و مشکلات سلامتی مربوط به حیطه تخصصی در جامعه و ارائه راهکارهای اصلاحی به مسئولین نظام سلامت .

* همکاری در کاربرد Stem Cell

در نقش مدیریتی:

* رهبری و مدیریت تیم سلامت در حیطه تخصصی مربوطه

توانمندی ها و مهارت های پروسیجرال مورد انتظار:

Expected Competencies & Procedural Skills:

الف: توانمندی های عمومی: (General Competencies)

گردآوری و ثبت اطلاعات:

- برقراری ارتباط مؤثر حرفه ای
- اخذ شرح حال تخصصی
- ارزیابی و معاینه تخصصی بیماران
- درخواست منطقی آزمایشات پاراکلینیکی
- تشکیل پرونده ، ثبت اطلاعات و تنظیم مدارک پزشکی

استدلال بالینی ، تشخیص و تصمیم گیری برای بیمار:

- تفسیر آزمایشات پاراکلینیکی (لطفاً فهرست آزمایشات پاراکلینیکی اختصاصی مرتبط با دوره در این تست آورده شود) .
- ادغام یافته های بالینی و پاراکلینیکی
- استنتاج و قضاوت بالینی
- تشخیص بیماری
- تصمیم گیری بالینی جهت حل مساله بیمار

اداره بیمار (Patient Management):

- مراقبت از بیمار (Patient care)
- تجویز منطقی دارو (نوشتن نسخه دارویی و order)
- انتخاب مناسبترین رویکرد تشخیصی - درمانی و اجرای آن برای بیمار
- درخواست و ارائه مشاوره پزشکی
- ایجاد هماهنگی های لازم و ارجاع بیمار
- آموزش بیمار
- پیگیری بیمار

توانمندی های دیگر:

- پژوهش
  - رهبری و مدیریت
  - ارائه مشاوره های تخصصی
  - حمایت و دفاع از حقوق بیماران
  - طبابت مبتنی بر شواهد
  - استفاده از رایانه و جستجوی اطلاعات علمی در منابع الکترونیکی
  - پایش سلامت جامعه
- تذکر: دستیاران در طول دوره تخصصی خود ، اکثر توانمندیهای فوق را کسب و در مقاطع بالاتر بر آن ها مسلط خواهند شد.

ب: مهارت های پروسیجرال (اقدامات تشخیصی - درمانی):

کل دفعات	انجام مستقل	مشاهده و کمک در انجام	پروسیجر (Procedure)
۵	۳	۲	وازوواستومی میکروسکوپی
۵	۲	۳	وازوایدیدیموستومی
۵	۳	۲	وازوگرافی
۵	۳	۲	TUR ejaculatory duct
۱۵	۱۰	۵	MDTESE(Micro Dissection TESE)
۲۰	۱۰	۱۰	PESA, TESA
۱۵	۱۰	۵	TESE
۱۰	۵	۵	تزریقهای داخل کاورنوزا
۵	۳	۲	جراحی پیرونی
۵	۲	۳	گذاشتن پروتز آلت
۵	۳	۲	بکارگیری Regiscan
۱۰	۵	۵	بکارگیری Vacuum
۵	۳	۲	درمان های جراحی پریاپیسم
۱۰	۵	۵	بکارگیری Vibrator
۵	۲	۳	آسپیراسیون Seminal Vesicle
۵	۲	۳	بررسی عروقی دستگاه تناسلی خارجی با سونوگرافی داپلر

- **TESE:** Testicular Sperm extraction
- **MDTESE:** Microdissection of Testis extraction of Sperm
- **PESA:** Percutaneous Epidydim Sperm Aspiration
- **TESA:** Testis Sperm Aspiration

اسامی رشته ها یا دوره هایی که با این دوره در انجام بعضی پروسیجرها همپوشانی یا تداخل باز دارند دارند:

الف: همپوشانی در انجام بعضی پروسیجرها: دوره تکمیلی تخصصی اورولوژی ترمیمی

ب: تداخل حرفه ای: ندارد

Educational Strategies:

راهبردهای آموزشی:

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:

- یادگیری مبتنی بر وظایف (task based)
- یادگیری مبتنی بر مشکل (problem based)
- یادگیری مبتنی بر موضوع (subject directed)
- یادگیری مبتنی بر شواهد (evidence based)
- تلفیقی از دانشجو و استادمحوری
- یادگیری جامعه نگر (community oriented)
- آموزش بیمارستانی (hospital based)
- یادگیری سیستماتیک
- Multidisciplinary همراه با ادغام موضوعی در صورت نیاز
- compulsory و در بخش کوچکی از دوره elective

روش‌ها و فنون آموزش (روش‌های یاددهی و یادگیری): : Teaching & Learning Methods:

در این دوره، عمدتاً از روش‌ها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:

* self education, self study

* انواع کنفرانس‌های داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته‌ای و بین دانشگاهی

* بحث در گروه‌های کوچک - کارگاه‌های آموزشی - ژورنال کلاب و کتاب خوانی - case presentation -

توموربورد

* گزارش صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - انجام مشاوره‌های تخصصی همراه با استاد - آموزش سرپایی -

آموزش در اتاق عمل یا اتاق پروسیجر - کلیشه خوانی - تحلیل بیماران دشوار

* استفاده از تکنیک‌های آموزش از راه دور بر حسب امکانات.

* مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر.

* روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی.

ساختار کلی دوره آموزشی:

مدت زمان (ماه)	محتوی - اقدامات	بخش ، واحد یا عرصه آموزش
در طول دوره هفته ای ۲_ روز	ویزیت بیماران سرپایی - انتخاب ، تشکیل پرونده و بستری بیماران - پیگیری مشاوره های تخصصی بیماران - انجام پروسیجرهای سرپایی - آموزش رده های پایین تر - پاسخگویی به مشاوره های تخصصی درخواست شده و اقدامات دیگر طبق برنامه های تنظیمی بخش	درمانگاه
در طول دوره	ویزیت بیماران بستری شده - مراقبت از بیماران - تثبیت بیماران بستری شده در بخش - انجام پروسیجرهای تشخیصی درمانی بر بالین بیمار - آموزش رده های پایین تر و اقدامات دیگر طبق برنامه های تنظیمی بخش	بخش بستری
در طول دوره هفته ای یک تا ۲ روز	شرکت در عمل های جراحی بصورت مشاهده ، کمک یا انجام مستقل ، طبق برنامه تنظیمی بخش . (این ردیف در رشته های داخلی حذف می شود)	اتاق عمل
در طول دوره هفته ای ۲_ روز یا بصورت موردی	شرکت در انجام پروسیجرها بصورت مشاهده ، کمک یا انجام مستقل ، طبق برنامه تنظیمی بخش، آموزش سونوگرافی عروق دستگاه تناسلی	اتاق پروسیجر
۲ هفته (حداقل ۵ عدد در طول دوره)	کسب مهارت جهت آناستوموزهای میکروسکوپی	Animal Lab
۲ هفته	طبق توضیحات بخش چرخشی	بخش چرخشی روانپزشکی با گرایش سایکوسکسوال
۲ هفته	طبق توضیحات بخش چرخشی	بخش چرخشی رادیولوژی
یک هفته	طبق توضیحات بخش چرخشی	بخش چرخشی آزمایشگاه امبریولوژی
یک هفته	طبق توضیحات بخش چرخشی	بخش چرخشی آزمایشگاه آندروولوژی
۲ هفته در طول دوره	طبق توضیحات بخش چرخشی	بخش چرخشی در درمانگاه ناباروری زنان

عناوین مباحثی که باید دستیاران در بخش های چرخشی به آنها بپردازند (به تفکیک هر بخش):

در بخش رادیولوژی: آشنایی با مبانی سیستم اولتراسونوگرافی دستگاه ژنیتال
در آزمایشگاه امبریولوژی: آشنایی با فعالیتهای آزمایشگاه امبریولوژی و کارهایی که بر روی اسپرم و تخمک انجام
میشود و آشنایی با محیط های کشت و تأثیرات پروسسینگ بر روی تولید مثل امبریولوژی (اسپرم، تخمک، جنین)
در درمانگاه های سایکوسکسوال: آشنایی با فازهای مختلف مراحل جنسی، romantic, fantasy, intimacy, relationship
و فعالیتهای همکاران روانپزشک در زمینه سکسوال
آزمایشگاه آندروولوژی: جهت تسلط کامل با آزمایشات اسپرموگرام، DNA, viability test, host test, ROS test, fragmentation test
می باشد.
آزمایشگاه آندروولوژی: آشنایی کامل با آزمایشات اسپرموگرام، DNA fragmentation, viability test, host test, ROS test, test
و تفسیر آنها می باشد.
درمانگاه ناباروری زنان: آشنایی با ناباروری خانمها و چگونگی بررسی و درمان ناباروری در خانمها

عناوین دروس اعم از عمومی، تخصصی پایه یا تخصصی بالینی:

1. Anatomy and physiology of male genitalia and reproductive system.
2. Semenology
3. Male reproductive health, contraception and sexuality.
4. Male fertility and infertility.
5. Systemic disease and fertility.
6. Systemic disease and sexual dysfunction.
7. Female reproductive system.
8. Genetics of male infertility.
9. Male genitalia surgery.
10. Stem cell therapy.
11. Physiology of the sex.
12. Psychology of the sex.
13. Ethics in reproduction

انتظارات اخلاق حرفه ای (Professionalism) از دستیاران:

I - اصول اخلاق حرفه ای

از دستیاران و دانش آموختگان این رشته انتظار می رود:

الف - در حوزه نوع دوستی

- ۱) منافع بیمار را بر منافع خود ترجیح دهند.
- ۲) در مواجهه با بیماران مختلف عدالت را رعایت کنند.
- ۳) در برخورد با بیماران به تمام ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی آنان توجه داشته باشند.
- ۴) در تمامی مراحل مراقبت از بیماران وقت کافی صرف نمایند.
- ۵) به خواسته ها و آلام بیماران توجه داشته باشند.
- ۶) منشور حقوق بیمار را در شرایط مختلف رعایت کرده و از آن دفاع کنند.

ب - در حوزه وظیفه شناسی و مسئولیت

- ۱) نسبت به انجام وظائف خود تعهد کافی داشته باشند.
- ۲) به سوالات بیماران پاسخ دهند.
- ۳) اطلاعات مربوط به وضعیت بیمار را با مناسبترین شیوه در اختیار وی و همراهان قرار دهند.
- ۴) از دخالت های بی مورد در کار همکاران پرهیز نمایند و با اعضای تیم سلامت تعامل سازنده داشته باشند.
- ۵) در تمامی مراحل مراقبت و انتقال بیماران احساس مسئولیت نمایند.
- ۶) برای مصاحبه، انجام معاینه و هر کار تشخیصی درمانی از بیماران اجازه بگیرند.
- ۷) در رابطه با پیشگیری از تشدید بیماری، بروز عوارض، ابتلای مجدد، انتقال بیماری و نیز بهبود کیفیت زندگی به طور مناسب به بیماران آموزش دهند.

ج - در حوزه شرافت و درستکاری

- ۱) راستگو باشند.
- ۲) درستکار باشند.
- ۳) رازدار باشند.
- ۴) حریم خصوصی بیمار را رعایت نمایند.

د - در حوزه احترام به دیگران

- ۱) به عقاید، آداب، رسوم و عادات بیماران احترام بگذارند.
- ۲) بیمار را به عنوان یک انسان در نظر گرفته، نام و مشخصات وی را با احترام یاد کنند.
- ۳) به وقت بیماران احترام گذاشته و نظم و ترتیب را رعایت نمایند.
- ۴) به همراهان بیمار، همکاران و کادر تیم درمانی احترام بگذارند.
- ۵) وضعیت ظاهری آنها مطابق با شئون حرفه ای باشد.

ه - در حوزه تعالی شغلی

- ۱) انتقاد پذیر باشند.
- ۲) محدودیت های علمی خود را شناخته، در موارد لازم مشاوره و کمک بخواهند.
- ۳) به طور مستمر، دانش و توانمندی های خود را ارتقاء دهند.
- ۴) اقدامات تشخیصی درمانی مناسب را مطابق با امکانات و دستاوردهای علمی در دسترس انجام دهند.
- ۵) استانداردهای تکمیل پرونده پزشکی و گزارش نویسی را رعایت کنند.

II- راهکارهای عمومی برای اصلاح فرآیند آموزش اخلاق حرفه ای در محیط های آموزشی:

انتظار می رود، دستیاران، در راستای تحکیم اخلاق حرفه ای در محیط های آموزشی با کمک استادان خود در جهت اقدامات زیر تلاش نمایند:

کمک به فراهم کردن شرایط فیزیکی (Setting) مناسب:

- فراهم ساختن شرایط مناسب برای انجام امور شخصی و خصوصی در محیط های آموزشی و درمانی نظیر استفاده از پرده و پاراوان در هنگام معاینات و غیره
- حضور یک پرستار همجنس بیمار یا همراه محرم او در کلیه معاینات پزشکی در کنار پزشک (دستیار) و بیمار
- فراهم کردن سیستم هم اتاقی بیمار و همراه (مثلاً مادر و کودک در بخش های کودکان)
- ایجاد محیط مناسب، مطمئن و ایمن متناسب با باور های دینی و فرهنگی بیماران، همراهان، استادان و فراگیران نظیر فراهم ساختن محل نماز و نیایش برای متقاضیان

کمک به اصلاح فرآیندهای اجرایی:

- همکاری با مدیران اجرایی بیمارستان در جهت اصلاح فرآیندهای اجرایی نظیر فرآیند های جاری در بخش های پذیرش، بستری، تامین دارو، تجهیزات و ترخیص بیماران به طوری که بیماران سردرگم نشوند و امور را به آسانی طی کنند.
- تکریم مراجعین و کارکنان بیمارستان ها
- توجه به فرآیندهای اجرائی بیمارستان در جهت تسهیل ارائه ی خدمات و رفاه حداکثری بیماران و ارائه ی پیشنهادات اصلاحی به مدیران بیمارستان

کمک به فراهم شدن جو مناسب آموزشی:

- مشارکت در ایجاد جو صمیمی و احترام آمیز در محیط های آموزشی
- تلاش در جهت حذف هرگونه تهدید و تحقیر در محیط های آموزشی
- همکاری های مناسب و موثر بین بخشی و بین رشته ای
- سازمان دهی و مشارکت در کارهای تیمی
- تشویق به موقع عملکرد مناسب کارکنان، دستیاران سال پایین تر و فراگیران دیگر
- مشارکت در معرفی الگوها به مسئولین آموزشی
- مشارکت فعال در تقویت **Role modeling**
- تلاش در جهت تقویت ارتباطات بین فردی
- مشارکت و همکاری در تدوین ارائه ی دستورالعمل های آموزشی به فراگیران (Priming)
- رعایت حقوق مادی، معنوی و اجتماعی استادان، دانشجویان و اعضای تیم سلامت

ترویج راهبرد بیمار محوری:

- حمایت از حقوق مادی، معنوی و پزشکی بیماران اعم از جسمی، روانی و اجتماعی (با هر نژاد، مذهب، سن، جنس و طبقه اقتصادی اجتماعی)، در تمام شرایط
- جلب اعتماد و اطمینان بیمار در جهت رعایت حقوق وی
- ارتباط اجتماعی مناسب با بیماران نظیر: پیش سلامی، خوشرویی، همدردی، امید دادن، و غیره
- پاسخگویی با حوصله به سوالات بیماران در تمامی شرایط
- آموزش نحوه ی پاسخگویی مناسب به سوالات بیماران به دستیاران سال پایین تر و فراگیران دیگر

- معرفی خود به عنوان پزشک مسئول به بیمار، همچنین معرفی دستیاران سال پایین تر ، کارورز ، کارآموز و پرستار با نام و مشخصات به بیماران
- پرسش از عادات غذایی ، خواب ، استحمام و تمایلات رفاهی بیماران و کمک به فراهم کردن شرایط مورد نیاز برای آن ها
- توجه به بهداشت فردی بیماران.
- توجه به کمیت و کیفیت غذای بیماران در راند های آموزشی و کاری
- توجه به نیاز های بیماران برای اعمال دفعی آسوده در راند های آموزشی و کاری با تاکید بر شرایط خصوصی آنان
- توجه به ایمنی بیمار (Patient Safety) در کلیه اقدامات تشخیصی و درمانی
- کمک در فراهم کردن شرایط آسان برای نماز و نیایش کلیه بیماران متقاضی ، با هر آیین و مذهب در بخش ، به ویژه ، برای بیماران در حال استراحت مطلق .
- احترام به شخصیت بیماران در کلیه شرایط .
- پوشش مناسب بیماران در هنگام معاینات پزشکی
- احترام و توجه به همراهان و خانواده بیماران
- تجویز هرگونه دارو ، آزمایش و تجهیزات درمانی با توجه به وضعیت اقتصادی و نوع پوشش بیمه ای بیماران و اجتناب از درخواست آزمایشات گران قیمت غیرضروری
- استفاده مناسب از دفترچه و تسهیلات بیمه ای بیماران
- ارتباط با واحدها و مراجع ذی صلاح نظیر واحد مددکاری ، در باره رفع مشکلات قابل حل بیماران
- اخذ اجازه و جلب رضایت بیماران برای انجام معاینات و کلیه پروسیجرهای تشخیصی و درمانی
- رعایت استقلال و آزادی بیماران در تصمیم گیری ها
- خودداری از افشای مسائل خصوصی (راز) بیماران
- ارائه ی اطلاعات لازم به بیماران در باره ی مسائل تشخیصی درمانی نظیر: هزینه ها - مدت تقریبی بستری و غیره در مجموع، رعایت STEEP به معنای :
- ارائه ی خدمات ایمن (safe) به بیماران
- ارائه ی خدمت به موقع (Timely) به بیماران
- ارائه ی خدمت با علم و تجربه ی کافی (Expertise) به بیماران
- ارائه ی خدمت مؤثر و با صرفه و صلاح (Efficient) به بیماران
- و در نظر گرفتن محوریت بیمار (Patient Centered) در کلیه ی شرایط

مشارکت و ترغیب آموزش و اطلاع رسانی نکات مرتبط با اخلاق :

- آموزش ارتباط مناسب و موثر حرفه ای به دستیاران سال پایین تر و فراگیران دیگر
- مشارکت در آموزش مسائل اخلاق حرفه ای به دستیاران سال پایین تر و دانشجویان
- آموزش یا اطلاع رسانی منشور حقوقی بیماران ، مقررات Dress Code و مقررات اخلاقی بخش به دستیاران سال پایین تر و فراگیران دیگر
- اشاره مستمر به نکات اخلاقی در کلیه فعالیت ها و فرآیند های آموزشی نظری و عملی نظیر : گزارشات صبحگاهی ، راندها ، کنفرانس ها ، درمانگاه ها و اتاق های عمل
- نقد اخلاقی فرآیندهای جاری بخش در جلسات هفتگی با حضور استادان، دستیاران و فراگیران دیگر
- فراهم کردن شرایط بحث و موشکافی آموزشی در مورد کلیه سوء اقدامات و خطاهای پزشکی (Malpractices) پیش آمده در جلسات هفتگی با حضور استادان، دستیاران و فراگیران دیگر
- مشارکت دادن فراگیران رده های مختلف ، در برنامه های آموزش بیماران

جلب توجه مستمر دستیاران سال پایین تر و فراگیران دیگر به سایر موارد اخلاقی از جمله :

- برخورد احترام آمیز با نسوج ، اعم از مرده یا زنده
- برخورد احترام آمیز با اجساد فوت شدگان
- همدردی با خانواده فوت شدگان
- نگهداری و حفظ اعضای بدن بیماران ، عملکرد طبیعی اندام ها و حفظ زیبایی بیماران تا حدی که دانش و فناوری روز اجازه می دهد
- احترام به حقوق جنین ، از انعقاد نطفه تا تولد در شرایطی که مجوز اخلاقی و شرعی برای ختم حاملگی نیست
- اهمیت دادن به وقت های طلایی کمک به بیماران و اجتناب از فوت وقت به منظور جلوگیری از دست رفتن شانس بیمار برای زندگی یا حفظ اعضای بدن خود
- تجویز منطقی دارو و در خواست های پاراکلینیک
- رعایت Clinical Governance در کلیه ی تصمیم گیری های بالینی ، تجویز ها و اقدامات تشخیصی درمانی

بایش و نظارت مستمر فراگیران :

- حضور در کلیه برنامه های آموزشی (گزارشات صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - درمانگاه - کشیک های شبانه - تومور بورد - سی پی سی - و غیره) و نظارت بر حضور سایر فراگیران از طریق واگذاری مسئولیت ، پیگیری تلفنی و حضور در کشیک ها ، سرکشی به درمانگاه ها و اورژانس ها و نظایر آن ، به منظور ایجاد تدریجی مسئولیت پذیری اجتماعی در خود و فراگیران دیگر
- حضور به موقع بر بالین بیماران اورژانس
- توجه به عملکرد عمومی خود و فراگیران دیگر نظیر (عملکرد ارتباطی اجتماعی ، نحوه پوشش ، نظم و انضباط) از طریق رعایت مقررات Dress Code ، ارائه بازخورد به فراگیران دیگر و تاکید بر الگو بودن خود
- توجه اکید به عملکرد تخصصی خود و فراگیران دیگر نظیر (اخذ شرح حال و معاینات تخصصی بیماران ، درخواست منطقی آزمایشات ، تفسیر و ادغام یافته های بالینی و پاراکلینیک ، استنتاج و قضاوت بالینی ، تشخیص بیماری ، تصمیم گیری های بالینی ، تجویز منطقی دارو ، انتخاب و انجام اقدامات درمانی ، طرز درخواست مشاوره های پزشکی ، ارجاع بیماران ، اقدامات پژوهشی ، استفاده از رایانه و نرم افزار های تخصصی و پیگیری بیماران) از طریق اهمیت دادن به تکمیل مستمراگ بوک و جلب نظارت مستقیم استادان به منظور کاستن از فراوانی سوء عملکرد ها و خطاهای پزشکی (Malpractices)
- رعایت اخلاق پژوهشی در تدوین پایان نامه ها بر اساس دستوالعمل های کمیته اخلاق در پژوهش .
- اجتناب اکید از انجام تحقیقات به خرج بیماران و انجام روش هایی که دستیاران به آن تسلط ندارند.
- اهمیت دادن به نحوه تکمیل و تنظیم پرونده های پزشکی ، به طوری که در حال حاضر و آینده به سهولت قابل استفاده باشند .

۱۱۱- نکات اختصاصی اخلاق حرفه ای مرتبط با رشته:

با توجه به ویژگی های خاص این دوره، نکات اخلاقی از اهمیت ویژه ای برخوردار است که عدم توجه به آن ها گاهی ممکن است ارکان خانواده را متزلزل نماید.

بالا بردن سطح آگاهی متقاضیان از روشهای موجود درمانی که منجر به اخذ تصمیم صحیح گردد تا عوارض و عواقب آن که ممکن است در آینده خانواده و کودک را گرفتار نماید، کاهش یابد مانند اهدای جنین یا گامت.

Ethics in Reproduct حفظ حقوق زوجین و ارائه مشاوره لازم به آنها با هدف استحکام مبانی خانواده، همکاری با رشته اخلاق پزشکی.

رازداری، در مواردی که با رابطه ی خارج از محیط خانواده مواجه می شویم و یا عوارض ناشی از انتقال از طریق شوهر به همسر و نحوه ی ارتباط با نامبردگان نکاتی است که شرکت کننده ی این دوره لازم است با آن ها آشنایی کامل پیدا نماید.

References: منابع درسی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است :

الف - کتب اصلی:

1. **Andrology - by Nieschag- Springer**
2. **Clinical Andrology EAU- AUA Guide Lines**
3. **Examination and processing of human semen- WHO 5th edi 2010**
4. **Male infertility - by Sabanegh- Humana Press**
5. **Peyronia's disease- by Levine- Humana Press 2001**
6. **Atlas of penile surgery- Yachia - Informa healthcare**

ب - مجلات اصلی:

1. **Fertility sterility**
2. **Andrology**
3. **Impotency research**
4. **Human reproduction**
5. **Asian journal of Andrology**

توضیح:

- ۱) در مواردی که طبق مقررات، آزمون های ارتقا و پایانی انجام می شود، منابع آزمونها بر اساس آئین نامه های موجود، توسط هیئت ممتحنه دوره تعیین خواهد شد و منابع ذکر شده در این صفحه راهنمایی است برای اجرای این برنامه.
- ۲) در مورد کتب، منظور آخرین نسخه چاپ شده در دسترس است.
- ۳) در مورد مجلات، منظور مجلاتی است که در طول دوره دستیاری منتشر می شوند.

Student Assessment:

ارزیابی دستیار:

الف- روش ارزیابی (Assessment Methods):

- کتبی   شفاهی   آزمون تعاملی رایانه ای   OSCE   DOPS   ارزیابی پورت فولیو   ارزیابی مقاله   آزمون ۳۶۰ درجه   Logbook ارزیابی

ب: دفعات ارزیابی (Periods of Assessment): هر شش ماه

شرح وظایف دستیاران:

شرح وظایف قانونی دستیاران در آئین نامه های مربوطه آورده شده است .

- ویزیت روزانه بیماران
- انجام مشاوره های فوق تخصصی
- ارائه ۵ کنفرانس یا ژورنال کلاب در طول دوره
- شرکت در برنامه های آنکالی
- مشارکت در یک پروژه های تحقیقاتی
- نگارش حداقل یک مقاله پژوهشی در طی دوره
- شرکت در برنامه های آموزشی و پژوهشی طبق برنامه تنظیمی

حداقل هیئت علمی مورد نیاز (تعداد - گرایش - رتبه):

سه نفر هیات علمی (حداقل ۱ نفر استاد ۲ نفر استادیار یا ۲ نفر دانشیار یک نفر استادیار) که حداقل ۲ نفر از آنها سابقه بیش از ۶ سال در زمینه آندروولوژی. با تایید هیات ممتحنه باشند .

کارکنان دوره دیده یا آموزش دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه:

- کارشناس آزمایشگاه آندروولوژی جهت فعالیت های پژوهشی
- کارشناس Regiscan

فضاهای تخصصی مورد نیاز:

فضاهای تخصصی مورد نیاز این دوره که باید در دانشگاه مجری در دسترس باشند عبارتند از :

- * اتاق عمل
- * اتاق پروسیجر
- * بخش ناباروری

تنوع و حداقل تعداد بیماری‌های اصلی مورد نیاز در سال:

تعداد	بیماری
۲۰۰ مورد	مرد نابارور
۱۰۰ مورد	بیمار با اختلال عملکرد جنسی
۲۰ مورد	بیرونی

تعداد تخت مورد نیاز برای تربیت یک دستیار ورودی:

۲ تخت

تجهیزات تخصصی مورد نیاز:

میکروسکوپ جراحی دو چشمی با مانیتورینگ، رژی اسکن، الکترو اجاکولاتور، واکيوم، وسایل جراحی میکروسکوپی، دستگاه Vibrator، TRUS و دستگاه سونوگرافی با پروب داپلر و رکتال

رشته های تخصصی یا تخصص های مورد نیاز:

الف: رشته ها: زنان - روان پزشکی - رادیولوژی
ب: تخصص ها: دوره تکمیلی تخصصی ناباروری - فوق تخصص غدد - ژنتیک - امبریولوژیست - پاتولوژیست - بیهوشی

معیارهای دانشگاهائی که مجاز به اجرای برنامه هستند:

دانشگاهی مجاز به راه اندازی این برنامه است که دارای ویژگی های زیر باشد :
* دارای دوره تخصصی مورد تأیید در رشته تخصصی جراحی کلیه و مجاری ادراری - تناسلی باشد .
* حداقل ۱۰ دوره ، در دوره تخصصی فارغ التحصیل داشته باشد .
واجد حداقل های مندرج در این برنامه باشد .

ارزشیابی برنامه (Program Evaluation):

الف - شرایط ارزشیابی برنامه:

- این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:
- ۱- گذشت ۵ سال / ۳ دوره از اجرای برنامه، مجدداً ارزیابی می شود.
- ۲- تغییرات فاحش فناوری
- ۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

ب- شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظر سنجی از هیئت علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش آموختگان با پرسشنامه های از قبل تدوین شده
- استفاده از پرسشنامه های موجود در واحد ارزشیابی و اعتبار بخشی دبیر خانه
- بازدید و تبادل نظر مراکز درگیر در اجرای برنامه

ج- متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، واحد ارزشیابی و اعتبار بخشی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی با همکاری کمیته تدوین برنامه است

د- نحوه بازنگری برنامه:

- مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است :
- گرد آوری اطلاعات حاصل از نظر سنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه ای، پیشنهادات و نظرات صاحب نظران
- در خواست از دبیر خانه جهت تشکیل کمیته تدوین برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته تدوین برنامه
- بازنگری در قسمتهای مورد نیاز برنامه و ارائه پیش نویس برنامه جدید به کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی

ه- شاخص ها و معیارهای پیشنهادی گروه برای ارزشیابی برنامه:

شاخص ها و معیارهای ملحوظ شده در چارچوب ارزشیابی برنامه دبیرخانه (چک لیست پیوست) مورد قبول است

استانداردهای ضروری برنامه‌های آموزشی

- * ضروری است ، برنامه‌ی مورد ارزیابی در دسترس اعضای هیئت علمی و دستیاران قرار گرفته باشد.
- * ضروری است ، طول دوره که در برنامه‌ی مورد ارزیابی مندرج است ، توسط دانشگاه‌های مجری رعایت شود .
- * ضروری است ، شرایط دستیاران ورودی به دوره‌ی مورد ارزیابی با شرایط مندرج در برنامه منطبق باشد .
- * ضروری است ، ظرفیت پذیرش دستیار ، در دوره با ظرفیت مصوب منطبق باشد .
- * ضروری است ، ظرفیت پذیرش دستیار در راستای تامین حدود نیاز کلی کشور که در برنامه پیش‌بینی شده است باشد .
- * ضروری است دستیاران لاگ‌بوک قابل قبولی ، منطبق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه‌ی مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند .
- * ضروری است ، لاگ‌بوک دستیاران به طور مستمر تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد لازم ارائه گردد.
- * ضروری است ، دستیاران بر حسب سال دستگیری ، پروسیجرهای لازم را بر اساس تعداد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در لاگ‌بوک خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند .
- * ضروری است ، در آموزش‌ها حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه ، استفاده شود .
- * ضروری است ، دستیاران در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در برنامه در درمانگاه حضور فعال داشته ، وظایف خود را تحت نظر استادان و یا دستیاران سال بالاتر انجام دهند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه درمانگاه‌ها در دسترس باشد .
- * ضروری است ، دستیاران دوره‌های جراحی ، در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در برنامه تحت نظر استادان و دستیاران سال بالاتر در اتاق عمل و دستیاران دوره‌ها ی غیر جراحی در اتاقهای پروسیجر حضور فعال داشته باشند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه اتاق‌های عمل در دسترس باشد .
- * ضروری است ، دستیاران ، طبق برنامه‌ی تنظیمی بخش ، در برنامه‌های گزارش صبحگاهی ، کنفرانس‌های درون‌بخشی ، مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر و کشیک‌ها یا آنکالی‌ها حضور فعال داشته باشند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه کشیک‌ها یا آنکالی‌ها در دسترس باشد .
- * ضروری است ، دستیاران ، طبق برنامه‌ی تنظیمی بخش ، در برنامه‌های راندهای آموزشی ، ویزیت‌های کاری یا آموزشی بیماران بستری حضور فعال داشته باشند .
- * ضروری است ، کیفیت پرونده‌های پزشکی تکمیل‌شده توسط دستیاران ، مورد تائید گروه ارزیاب باشد .
- * ضروری است ، دستیاران بر حسب سال دستگیری ، بخش‌های چرخشی مندرج در برنامه را گذرانده و از رئیس بخش مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود..
- * ضروری است ، بین بخش اصلی و بخش‌های چرخشی همکاری‌های علمی از قبل پیش‌بینی شده و برنامه‌ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری‌ها باشند ، در دسترس باشد .
- * ضروری است ، دستیاران مقررات Dress code را رعایت نمایند .
- * ضروری است ، دستیاران از منشور حقوق بیماران آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تائید گروه ارزیاب قرار گیرد .
- * ضروری است ، منابع درسی اعم از کتب و مجلات موردنیاز دستیاران و هیات علمی ، در قفسه کتاب بخش اصلی در دسترس آنان باشد .
- * ضروری است ، دستیاران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه ، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.

دبیر خانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی - تاریخ تنفیذ در نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

- * ضروری است ، دستیاران در طول دوره خود ، حداقل در یک برنامه‌ی پژوهشی مشارکت داشته باشند .
- * ضروری است ، در بخش اصلی برای کلیه دستیاران پرونده آموزشی تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها ، گواهی‌های بخش‌های چرخشی ، تشویقات ، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود .
- * ضروری است ، بخش برای تربیت دستیاران دوره ، هیات علمی موردنیاز را بر اساس تعداد ، گرایش و رتبه‌ی مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد .
- * ضروری است ، بخش برای تربیت دستیاران دوره ، کارکنان دوره‌دیده موردنیاز را طبق موارد مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد .
- * ضروری است ، دوره فضاهای آموزشی عمومی موردنیاز را از قبیل : کلاس درس اختصاصی ، قفسه کتاب اختصاصی در بخش و کتابخانه عمومی بیمارستان ، مرکز کامپیوتر و سیستم بایگانی علمی در اختیار داشته باشد .
- * ضروری است ، دوره ، فضاهای تخصصی موردنیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه در سطح دانشگاه در اختیار داشته باشند .
- * ضروری است ، تعداد و تنوع بیماران بستری و سرپایی مراجعه‌کننده به بیمارستان محل تحصیل دستیاران ، بر اساس موارد مندرج در برنامه باشند .
- * ضروری است ، به ازای هر دستیار به تعداد پیش‌بینی‌شده در برنامه ، تخت بستری فعال (در صورت نیاز دوره) در اختیار باشد .
- * ضروری است ، تجهیزات موردنیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت تجهیزات ، مورد تأیید گروه ارزیاب باشد .
- * ضروری است ، بخش‌های چرخشی ، مورد تأیید قطعی حوزه ی ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه باشند .
- * ضروری است ، دانشگاه ذیربط ، واجد ملاک‌های مندرج در برنامه باشد .

استانداردهای فوق ، در ۳۱ موضوع ، مورد تصویب کمیسیون تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی قرار گرفته و جهت پیگیری و اجرا در اختیار واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی قرار داده می‌شود . ضمناً یک نسخه از آن در انتهای کلیه برنامه‌های مصوب آورده خواهد شد .

دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی
کمیسیون تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی

منابع مورد استفاده برای تهیه این سند

- ۱- راهنمای تدوین برنامه دوره های فوق تخصصی - دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی - کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی - سال ۱۳۸۸
- ۲- برنامه های در حال اجرا در سایر کشور ها

چارچوب ارزشیابی برنامه :

تذکر : ممکن است ، در ارزشیابی برنامه از چک لیست ضمیمه استفاده شود .
برنامه با استفاده از چارچوب زیر ارزشیابی خواهد شد . ممکن است پاسخ به هریک از سوالات فوق ، نیازمند انجام یک تحقیق کامل باشد . در این مورد ارزیابان ، پس از تدوین ابزار مناسب ، اقدام به ارزشیابی برنامه خواهند نمود .

ردیف	سوال	منبع گردآوری داده ها	روش	معیار مورد انتظار
۱	آیا برنامه، در اختیار همه اعضای هیئت علمی و دستیاران قرار گرفته است؟	دستیاران - اساتید	پرسشنامه	>۸۰٪
۲	آیا محتوای برنامه، اطلاع رسانی کافی شده است؟	مستندات	مشاهده	>۸۰٪
۳	آیا اعضای هیئت علمی و دستیاران از اجزای برنامه آگاهی دارند؟	دستیاران - اساتید	پرسشنامه	>۵۰٪
۴	آیا در طول اجرای برنامه، وزارت متبوع، دانشگاه و دانشکده از آن حمایت کرده است؟	تایید اساتید و مدیران	مصاحبه و مشاهده	>۷۰٪
۵	آیا باورها و ارزشها در طول اجرای برنامه رعایت شده است؟	ارزیابی فرایند	پرسشنامه	>۸۰٪
۶	آیا اجرای برنامه رشته را به دورنما نزدیک کرده است؟	ارزیابی فرایند	پرسشنامه	>۷۰٪
۷	آیا رسالت رشته در بعد آموزشی تحقق یافته است؟	ارزیابی Out came	پرسشنامه	>۷۰٪
۸	آیا وضعیت تولید علم و نشر مقالات روبه ارتقاء و در جهت دور نما بوده است؟	ارزیابی مقالات	مشاهده	+ (بلی)
۹	آیا پیامدهای پیش بینی شده در برنامه تحقق یافته اند؟	ارزیابی عملکرد دستیاران	پرسشنامه	>۸۰٪
۱۰	آیا برای اجرای برنامه، هیئت علمی لازم وجود دارد؟	مستندات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۱	آیا تنوع بیماران برای آموزش و پژوهش در رشته کافی بوده است؟	مستندات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۲	آیا تجهیزات تخصصی پیش بینی شده در اختیار قرار گرفته است؟	ارزیابی تجهیزات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۳	آیا عرصه ها، بخش ها و واحدهای آموزشی ضروری برای اجرای برنامه فراهم شده است؟	ارزیابی عرصه ها	مشاهده	۱۰۰٪
۱۴	میزان استفاده از روشهای فعال آموزشی چقدر بوده است؟	دستیاران	مصاحبه	>۵۰٪
۱۵	آیا محتوای آموزشی رعایت شده است؟	مستندات و برنامه ها	مشاهده	>۸۰٪
۱۶	میزان رعایت ساختار دوره و رعایت بخشهای چرخشی چقدر بوده است؟	دستیاران	مصاحبه	>۸۰٪
۱۷	آیا رعایت انتظارات اخلاقی رضایت بخش بوده است؟	اساتید - بیماران	مصاحبه	>۹۰٪
۱۸	آیا منابع تعیین شده در دسترس دستیاران قرار دارد؟	مستندات	مشاهده	۱۰۰٪
۱۹	آیا دستیاران مطابق برنامه ارزیابی شده اند؟	مستندات	مشاهده	>۸۰٪
۲۰	آیا میزان اشتغال به کار دانش آموختگان در پستهای مرتبط رضایت بخش بوده است؟	دانش آموختگان	پرسشنامه	>۹۰٪
۲۱	آیا دانش آموختگان نقش ها و وظایف خود را در جامعه به شکل مطلوب انجام می دهند؟	مدیران محل اشتغال	پرسشنامه	>۷۰٪
۲۲	آیا موضوع تداخل وظایف با رشته های دیگر معضلاتی را در پی داشته است؟	اساتید	مصاحبه	<۱۰٪
۲۳	میزان رضایت دستیاران و استادان از برنامه؟	دستیاران - اساتید	پرسشنامه	>۷۰٪
۲۴	میزان رضایت مدیران محل اشتغال دانش آموختگان از عملکرد آنها؟	مدیران	پرسشنامه	>۸۰٪